

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim. 21.02.2019

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

Van'ın İpekyolu ilçesine bağlı Hacibekir Mahallesi'nde 15 Şubat günü sabah saatlerinde Van Asayiş Şube Müdürlüğü'nde gözaltında bulunan çocukların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilmektedir. İşkence gördükleri rapora da yansıdığı da ileri sürülen çocuklar için Van Barosu, savcılığa suç duyurusunda bulunmuştur.

Van Barosunun yaptığı açıklamada, Baro Başkanı ve Yönetimi, İnsan Hakları ve Çocuk Hakları Komisyonları başkanları ve üyeleriyle birlikte Çocuk Şube Müdürlüğü'ne gidilerek gözaltındaki çocuklarla görüşmeler yaptığını açıklamıştır. Açıklamada O.D., Ş.Y. ve Ö.S. isimli çocukların, Çocuk Şube Müdürlüğü'ne teslim edilmelerinin öncesinde darp edildikleri iddia edilmektedir.

Ancak en vahimi; işkence iddialarını yargıya taşıyan Van Barosu hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından suç duyurusunda bulunulmasıdır.

Konuyla ilgili olarak daha sonra Barolar ortak bir açıklama hazırlamış ve 63 baro başkanı bu açıklamayı imzalamıştır. Yapılan ortak açıklamada şunlar aktarılmıştır;

“İş bu gözaltında işkence ve fena muamele iddialarının kamuoyu ile paylaşılması sonrasında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 19.02.2019 tarihinde konuyla ilgili basın açıklaması yapılmış ve Van Barosu ile ilgili avukatlar hakkında suç duyurusunda bulunulduğu belirtilmiştir. 1136 sayılı Avukatlık kanununun 76. Maddesi Barolara ‘İnsan haklarını savunmak ve korumak’ görevini vermiştir. Van Barosu tam olarak da Avukatlık Kanunu’nun kendilerine görev olarak yüklediği insan haklarını savunmak ve korumak adına hareket etmiştir. Gözaltındaki çocuklarla görüşülmüş, çocukların beyanları tutanağa bağlanmış, çocukların savcılık ifadelerinde de bu hususları belirtmeleri ve doktor raporlarının da bunu teyit etmesi üzerine sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur. Dolayısıyla gözaltında işkence ve fena muamele nedeniyle sorumlu emniyet personelleri hakkında derhal soruşturma açılması ve bu konuda açıklama yapılması gerekirken iş bu işkence ve fena muamelenin ortaya çıkarılmasında etkin rol oynayan Baro ve avukatlar hakkında suç duyurusunda bulunulmasının kabul edilir bir tarafı bulunmamaktadır.

Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin İşkence yasağı başlıklı 3. Maddesinde belirtildiği üzere ‘Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz’ Bunun yanı sıra, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 5. Maddesinde belirtilen “Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez’ hükmü ve yine Anayasanın 17. Maddesinde belirtildiği üzere ‘Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz’ hükmü birlikte değerlendirildiğinde çok net bir ifadeyle belirtiriz ki işkence ve fena muamele insanlık onuruna aykırıdır ve kabul edilemez.

Haklarındaki suçlama ne olursa olsun hiç kimseye gözaltında iken işkence yapılamaz ve fena muamelede bulunulamaz. Bulunan görevliler hakkında derhal gereği yerine getirilmelidir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün açıklamasındaki suç türüne ve suça sürüklenen çocuklara yönelik toplanan delillere yapılan vurgu, göz altında yapılan işkence ve fena muameleyi meşru kılmadığı gibi haklı da göstermez.

10179

5395 sayılı Çocuk koruma Kanunu'nun, Çocuğun gözaltında tutulması başlıklı 16. Maddesinde belirtildiği üzere 'Gözaltına alınan çocuklar, kolluğun çocuk biriminde tutulur. Kolluğun çocuk biriminin bulunmadığı yerlerde çocuklar, gözaltına alınan yetişkinlerden ayrı bir yerde tutulur' hükmü gereği gözaltı sonrası Çocuk Karakolu'na götürülmesi gereken çocukların İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü, kamuoyuna yansıyan fotoğraflar, ifade tutanakları ve doktor raporları ile ortaya çıktığı üzere darp ve cebire maruz kaldıkları bir vakıa iken, sorumlu emniyet görevlileri hakkında soruşturma açılması yerine Avukatlık Kanunu'nun kendilerine yüklediği görevi yerine getirerek gözaltında işkence ve fena muameleyi ortaya çıkaran Van Barosu hakkında suç duyurusunda bulunulmasının bir izahı bulunmamaktadır"

Bu bağlamda;

1 - Van Çocuk Şube Müdürlüğünde gözaltında bulunan O.D., Ş.Y. ve Ö.S. isimli çocuklar darp edilmiş, kötü muameleyle maruz kalmışlar mıdır? Konuyla ilgili hukuki ve idari süreç ve inceleme başlatılmış mıdır?

2 - Bahsi geçen iddialar doğru ise; kötü muamele uygulayan personel hakkında soruşturma açılmış mıdır? Bu kişiler görevlerine devam etmekte midir? Bu kişilerle ilgili daha önce işkence ve kötü muamele nedeniyle şikayette bulunulmuş mudur?

3 - İşkenceye uğradığı belirtilen O.D., Ş.Y. ve Ö.S.'in gözaltı sonrası doktor raporunda işkenceye uğradıkları belirtilmesine rağmen neden konuyla ilgili inceleme ve soruşturma başlatılmamıştır?

4 - Yasaların gereğini yaparak görevini icra eden baro ve avukatlar hakkında suç duyurusunda bulunan emniyet yetkilileri bunu ne tür gerekçelerle yapmıştır? Konuyu araştırmak, raporlar ve belgeler eşliğinde kamuoyunu aydınlatmak yerine neden barolar, avukatlar ve hukuk insanları ile uğraşmaktadır? Bunu yapan yetkililer hakkında herhangi bir işlem yapılacak mıdır?

5 - Yıllar sırasıyla belirtmek üzere; 2003-2019 yılları arasında Türkiye genelinde kaç emniyet mensubu hakkında, işkence ve kötü muamele nedeniyle kaç şikayette bulunulmuş, kaç emniyet mensubu hakkında soruşturma başlatılmış, kaç görevden alınmıştır? Aynı yıllar arasında işkence ve kötü muamele nedeniyle açılan dava sayısı kaçtır? Bunlar nasıl sonuçlanmıştır? Bahsi geçen davalarla ilgili ne kadar tazminat ödenmiştir?

6 - 2003 ila 2019 yılları arasında yıllar sırasıyla belirtmek üzere; emniyet birimleri tarafından kötü muamele ve işkence gördüğü gerekçesiyle kaç kişi AİHM'ye başvuru yapmıştır? Bu başvuruların sonuçları ne olmuştur? Türkiye'nin bu başvurular sonucunda ödediği tazminat miktarı ne kadardır?